

Podsumowanie warsztatów

Gdańsk, 30 maja 2019 r.

„Wiarygodność i gwarancja pochodzenia ryb i owoców morza ze zrównoważonych połowów”

30 maja 2019 r. w Gdańsku odbyły się kolejne warsztaty organizowane przez MSC, zatytułowane „Wiarygodność i gwarancja pochodzenia ryb i owoców morza ze zrównoważonych połowów”. W warsztatach wzięło udział blisko 80 interesariuszy.

Pierwsze wystąpienie, zatytułowane „A jeśli zabraknie ryb...”, wygłosił prof. dr hab. Jan Marcin Węsławski, Dyrektor Instytutu Oceanologii Polskiej Akademii Nauk w Sopocie. Zwrócił w nim uwagę na trudność w modelowaniu zmian w ekosystemach i prawdopodobne scenariusze zmian w ekosystemie Morza Bałtyckiego, związane m.in. ze ociepleniem klimatu (coraz mniej tlenu, coraz grubsza warstwa beztlenowa, coraz słodsze i cieplejsze wody) (zob. prezentacja). Pierwszy scenariusz zakłada wykształcenie efektywnej pętli mikrobiologicznej, lecz brak zasobów ryb (tak jak to się dzieje obecnie w Zatoce Botnickiej). Drugi to zanik populacji dorsza jako ryby zimnolubnej i rozwój zasobów ryb pelagicznych, być może z napływem makreli (w zależności od stopnia zasolenia), podobnie jak obecnie w Morzu Czarnym. Trzeci to scenariusz przekształcania się Bałtyku w zbiornik słodkowodny, pojawienie się ryb dwuśrodowiskowych lub słodkowodnych (prawdopodobny szczególnie np. dla Zatoki Fińskiej). Kolejny scenariusz – rozwój akwakultury – ma charakter technologiczny oraz wymaga dostarczenia pokarmu i usuwania negatywnych skutków działania farm morskich. Podkreślił również, że z ekosystemowego punktu widzenia scenariusz, w którym dominującym konsumentem ryb staną się ptaki i ssaki morskie, nie jest realny, jako że drapieżniki sytuują się na szczycie piramidy troficznej. Na obszarze Morza Bałtyckiego konsumują one około 10% produkcji rybnej, jakkolwiek w lokalnych przypadkach szkody wyrządzane przez foki mogą być dotkliwe.

Następnie Anna Dębicka, Dyrektorka Programu MSC w Polsce, w prezentacji „Program MSC – wpływ na środowisko morskie” podkreśliła konieczność opierania się na wiedzy naukowej w projektowaniu skutecznych działań dotyczących ekosystemów morskich, co jest również jednym z głównych założeń Programu MSC. Zwróciła również uwagę na stale istotny problem przełowienia, godzący w dobrostan mórz i oceanów, jako kluczowy impuls do powstania MSC. Przedstawiła strukturę i standardy MSC dotyczące rybołówstwa (zob. w prezentacji). Przytoczyła również przykłady dwóch istotnych dla polskiego przetwórstwa gatunków tj. makreli i śledzia atlantyckiego. W obu przypadkach dla zachowania lub przywrócenia certyfikatu MSC kluczowe jest porozumienie

interesariuszy co do zarządzania tymi łowiskami, w szczególności co do zasad kontroli połowów, uwzględniających najnowsze dane naukowe (min. doradztwo ICES).

W kolejnej prezentacji „[Standard w Łańcuchu Dostaw, wersja 5.0](#)” Julia Seewald, Menadżerka ds. Standardów w Łańcuchu Dostaw MSC, szczegółowo przedstawiła Standard MSC w Łańcuchu Dostaw (CoC) oraz zmiany wprowadzone w nowej wersji (z dnia 28 marca 2019). Dotyczą one w m.in. wymogów w zakresie praw pracowniczych (standardy dotyczące gwarancji braku pracy przymusowej oraz pracy dzieci), nowych wymogów i wskazówek zapewniających integralność produktu w Standardzie CoC, zmodyfikowane zapisy dotyczące audytu w przypadku firm obsługujących klienta końcowego czy rozwiązania poprawiające dostępność i efektywność ubiegania się o certyfikat grupowy.

Ostatnia prezentacja „[Jak korzystać ze znaku MSC?](#)” – przedstawiona przez Martę Potocką i Annę Dębicką, MSC Polska (w zastępstwie Andy’ego Oldfielda) dotyczyła korzyści oraz szczegółowych zasad stosowania znaku MSC. Zwrócono szczególną uwagę na potrzebę raportowania pochodzenia surowca MSC z certyfikowanych rybołówstw. Wskazano konkretne punkty w formularzu zgłoszeniowym oraz gdzie można uzyskać te informacje na stronie msc.org/pl.

W trakcie dyskusji Olga Sarna, Prezeska Fundacji Mare, zwróciła uwagę na potrzebę wspierania rybaków w procesie certyfikacji i planów dotyczących spotkań pomiędzy MSC i środowiskiem rybaków. W odpowiedzi MSC potwierdziło planowane spotkania z rybakami i wszelkimi zainteresowanymi certyfikacją rybołówstwa w nadchodzących miesiącach.

Tomasz Grybek, Pełnomocnik ds. Jakości w Chłodni Gdańsk, pytał o częstotliwość audytów w zakresie przestrzegania praw pracowniczych. Julia Seewald wyjaśniła, że w tym względzie MSC nie wprowadza dodatkowych wymogów ponad te kryteria, które stanowią uznawane przez MSC programy, tj. amforiBSCI, SEDEX SMETA i in. Rzeczywiście, niektóre programy wymagają corocznych audytów, inne uzależniają wymaganą częstotliwość audytów od przyznanej oceny, lecz pozostaje to poza decyzjami czy kryteriami stanowionymi przez MSC. Tomasz Grybek postulował również uproszczenie procedury poszerzania zakresu certyfikatu i wprowadzenie możliwości aplikowania online, szczególnie istotne w przypadku podmiotów takich jak chłodnie. Julia Seewald wyjaśniła, że obecnie MSC pracuje nad aplikacją AAP (Audit & Assessment Platform), skierowanej do jednostek certyfikujących i audytorów oraz podmiotów certyfikujących, która będzie umożliwiała dokonanie części czynności online. Przypuszczalnie zostanie ona upubliczniona na początku przyszłego roku.

Marek Waniewski z organizacji Bałtyk zapytał, jaka będzie perspektywa certyfikacji łowisk bałtyckich, jeśli na październikowym spotkaniu ministrów nie uda się uzgodnić zasad zgodnych z doradztwem ICES. Anna Dębicka wyjaśniła, że w tej kwestii wypowiadają się audytorzy, jednak generalnie, jeśli decyzje uwzględniają doradztwo, przekłada się to na wyższą punktację; w innym przypadku może oznaczać niższe oceny lub nałożenie dodatkowych wymogów. Jeśli chodzi o dorsza, to nie ma chwilowo żadnych perspektyw na odwieszenie certyfikatu w oparciu o aktualne dane.

Agnieszka Kijewska zapytała, czy certyfikacja rybołówstwa obejmuje również rekomendacje w zakresie metod i narzędzi połowowych oraz o podmiot dokonujący oceny selektywności użytych metod i sprzętu. Zapytała również, kto weryfikuje poprawność i uczciwość wykonywania zaleceń dotyczących rybołówstwa. Anna Dębicka wyjaśniła, że MSC nie rekomenduje konkretnych metod czy narzędzi połowów, uznając, że to po stronie organizacji ubiegającej się o certyfikat leży wykazanie, że stosowane metody i narzędzia nie powodują zmian w ekosystemach i są zrównoważone w konkretnym przypadku. Monitoring realizowany jest m.in. przez obecność audytorów na pokładach, niezapowiedziane audyty itd. Julia Seewald dodała, że obecnie MSC pracuje również nad poszerzaniem narzędzi monitoringu, identyfikując główne kryteria, na podstawie których warto w konkretnych przypadkach uruchamiać dodatkowe sposoby kontroli, uzupełniające metody stosowane przez jednostki certyfikujące.

Agnieszka Zgubińska, przedstawicielka firmy produkującej karmę dla zwierząt, zwróciła uwagę na niezwykle dynamiczny rozwój tej branży. Duże firmy, z którymi współpracuje, są niezwykle zainteresowane poszukiwaniem surowca pochodzącego ze zrównoważonych połowów. Również sami pracownicy firmy obecnie, po swoich doświadczeniach z MSC, w swoich decyzjach konsumenckich bardziej zwracają uwagę na ryby i owoce morza pochodzące ze zrównoważonych połowów.

Jolanta Hillar-Walczyk, audytorka z jednostki certyfikującej Bureau Veritas, podkreśliła, że jest potrzeba uwzględnienia na stronie MSC firm handlujących („traderów” czy agentów), którzy nie figuruje w zestawieniu podmiotów i jednocześnie wydaje się, że obowiązują różne zasady w tym względzie. Julia Seewald przyznała rację i wyjaśniła, że generalną zasadą MSC jest wymóg posiadania certyfikatu w przypadku każdego podmiotu, który jest właścicielem surowca i to dotyczy również agentów. Natomiast ze względu na zróżnicowanie roli agentów zdarzają się przypadki, kiedy agent objęty jest certyfikatem innego podmiotu, np. wówczas, gdy jest jedynie pośrednikiem w zakresie obsługi formalnej (np. prowadzenie dokumentacji). Jednocześnie w takim przypadku agent nie jest umieszczony w zestawieniu na stronie MSC. Obecnie trwają prace nad rozwiązaniem tego problemu.

Warsztaty były okazją do zapoznania się zarówno z aktualnymi działaniami MSC, jak i planowanymi usprawnieniami w zakresie stosowanych procedur oraz okazją do

podzielenia się doświadczeniami uczestników – partnerów programu MSC, audytorów oraz przedstawicieli nauki.

Pobierz prezentacje z konferencji!

Prezentacje wszystkich prelegentów można pobrać ze strony internetowej:

<https://www.msc.org/pl/dla-rybakow-i-biznesu/konferencje-i-warsztaty/warsztaty-msc-gdansk-2019/prezentacje-i-materialy-z-warsztatow>

Pomóż nam lepiej przygotowywać konferencje, szkolenia i warsztaty MSC!

Wypełnij ankietę ewaluacyjną dla uczestników Warsztatów MSC:

<https://forms.gle/nKqwFqoByTCb5i14A>